

Nr 2.

Ank. till Riksd. kansli den 27 januari 1910, kl. 3 e. m.

Memorial, med öfverlämnande af den till innevarande Riksdag afgifna berättelse af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning.

Bankoutskottet, som fått mottaga den af fullmäktige i riksgäldskontoret enligt § 111 af det för detta verk senast utfärdade reglemente till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till senaste Riksdag afgafs, får härmed till Riksdagens kännedom aflämna samma berättelse; och kommer utlåtande häröfver att framdeles under riksdagens lopp i behörig ordning afgifvas.

Stockholm den 27 januari 1910.

På bankoutskottets vägnar:

WERNER G. von SCHWERIN.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1910 års Riksdag.

Enligt 111 § af det vid nästlidet års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglementet åligger det fullmäktige i detta verk att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1909 års Riksdag afgafs; och få fullmäktige härigenom fullgöra detta åliggande.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1909 ännu ej kunnat till fullo afslutas, få fullmäktige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror kunna komma att vid bokslutet undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1909 års reglemente §§ 2—4.)

Enligt hufvudboken för år 1908 utgjordes riksgäldskontorets skulder vid samma års slut af:

oguldna kapitalbeloppet af 1880, 1886, 1887, 1888, 1890, 1894, 1899, 1900, 1904, 1906, 1907 och 1908 års fonderade lån	kronor 515,375,744: 44		
depositioner, kapital	kronor 151,014: —		
upplupen och förfallen men icke lyftad ränta	„ 75: —	„	151,089: —
i sammanhang med Väst kustbanans inköp af staten öfvertagna kommunlån, kapital	kronor 597,806: 48		
upplupna, icke förfallna räntor	„ 11,779: 60	„	609,586: 08
Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags af staten öfvertagna obligationslån		„	707,000: —
den i riksgäldskontoret innestående köpeskillingen för arffurstens palats (fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm)		„	2,250,000: —
			Transport kronor 519,093,419: —

	Transport kronor	519,093,419: 52
diverse skulder	„	9,409,880: 90
likvidations- och amortissementsfonderna	„	3,756,881: 94
fonden för amortering af 1894 års 3 % statslån	„	2,237,831: 48
fonden för extra amortering af statsskulden	„	2,943,714: 57
riksgäldskontorets pensionsfond	„	1,015: 81

summa skulder vid 1908 års slut kronor 537,442,744: 22.

Den *fonderade skulden* har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1909 genom försäljning af obligationer ökats med

kronor	17,829,640: —
--------	---------------

men genom amortering minskats med

„	6,775,274: 22
---	---------------

i följd hvaraf denna skuld i sin helhet ökats med

„	11,054,365: 78.
---	-----------------

Då den fonderade skulden vid 1909 års början, såsom ofvan nämnts, uppgick till

kronor	515,375,744: 44
--------	-----------------

samt under året ökats med nyssnämnda belopp

„	11,054,365: 78
---	----------------

utgjorde alltså den fonderade skulden vid 1909 års slut

kronor	526,430,110: 22
--------	-----------------

under år 1909 har riksgäldskontoret upptagit ett *tillfälligt lån* å

„	21,696,000: —
---	---------------

Af *depositionerna* — som utgjorts af *dels* det s. k. gamla 5-procentlånet å ett kapital af 10,125 kronor, hvaraf 750 kronor deponerats för Södertälje stads kyrka och återstående 9,375 kronor för skepparesocieteten i Stockholm, *dels* ock Göta kanals reparationsfond å ett kapital af 140,889 kronor — har, på sätt här nedan kommer att närmare omförmälas, det gamla 5-procentlånet blifvit under år 1909 infriadt, hvaremot Göta kanals reparationsfond fortfarande innestår i riksgäldskontoret med oförändradt belopp

„	140,889: —
---	------------

De af staten i sammanhang med *Väst kustbanans* förvärfvande öfvertagna *kommunlån*, utgörande vid 1909 års början i kapital

kronor	597,806: 48
--------	-------------

hafva under samma år amorterats med

„	35,444: 54
---	------------

Transport kronor 548,266,999: 22

	Transport kronor	548,266,999: 22	
och sålunda minskats till			
ett kapital af	kronor	562,361: 94	
hvertill komma vid årets slut			
upplupna, icke förfallna			
räntor	„	11,052: 21	573,414: 15
Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags af staten			
öfvertagna obligationslån, hvaraf vid 1909 års			
början återstod ett kapital-			
belopp af	kronor	707,000: —	
har under året amorterats			
med	„	13,000: —	
och sålunda minskats till	„		694,000: —
I sammanhang med förvärfvandet af järn-			
vägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens järnväg			
mellan Malmö och Trelleborg har staten, på			
sätt fullmäktige i sin till 1909 års Riksdag af-			
gifna berättelse omförmält, fått i början af			
samma år öfvertaga två särskilda af bolaget			
utfärdade obligationslån af år 1898 och 1902 å			
ett kapital af sammanlagdt kronor 2,437,000: —			
Häraf har under år 1909			
amorterats	„	37,000: —	
i följd hvaraf lånens kapi-			
talbelopp minskats till kronor 2,400,000: —			
hvertill kommer vid årets			
slut upplupen, icke för-			
fallen ränta	„	9,870: —	kronor 2,409,870: —
Köpeskillingen för arffurstens palats innestår			
fortfarande i riksgäldskontoret med oförändradt			
belopp	„		2,250,000: —
Diverse skulder hafva, på sätt bilagan till			
denna berättelse i detalj utvisar, under året			
minskats med 2,229,262 kronor 5 öre till	„		7,180,618: 85
Likvidations- och amortissementsfonderna,			
hvilkas behållning vid 1909			
års början utgjorde kronor 3,756,881: 94			
hafva under året ökats med			
tillgodoförd ränta	„	140,883: 07	3,897,765: 01
	Transport kronor	565,272,667: 23	

Transport kronor 565,272,667: 23

Vid 1908 års slut utgjorde fonden för amortering af 1894 års 3% statslån kronor 2,237,831: 48

fonden för extra amortering af statsskulder ,, 2,943,714: 57

Jämlikt bestämmelserna i reglementets 3 § hafva nyssnämnda båda fonder sammanslagits till en fond, benämnd *fonden för statsskuldens amortering*, hvilken fonds behållning sålunda vid 1909 års början belöpte sig till kronor 5,181,546: 05.

Denna fond har under år 1909 ökats med:

anslag enligt reglementets 3 § kr. 1,199,811: 92

tillgodoförd ränta ,, 217,241: 64 ,, 1,417,053: 56

..... kronor 6,598,599: 61

Däremot har, då i slutet af år 1909 vissa af riksgäldskontoret under loppet af åtskilliga år uppköpta svenska statsobligationer å nominellt 3,149,252 kronor blifvit för amortering å vederbörande statslån annullerade, ifrågavarande fond påförts dessa obligationers bokföringsvärde kr. 3,003,917: 26 jämte å obligationerna

Transport kronor 565,272,667: 23

Transport kronor 565,272,663: 22

upplupen,
icke för-
fallen

ränta kr. 15,169: 24 kronor 3,019,086: 50

I följd häraf uppgick fondens behållning
vid 1909 års slut till ,, 3,579,513: 11

Riksgäldskontorets pensionsfond, som vid
1909 års början uppgick till kronor 1,015: 81
har under året ökats med

tjänsteinnehafvares pensions-
afgifter kr. 2,015: 50

tillgodoförd ränta ,, 75: 82 ,, 2,091: 32 ,, 3,107: 13.

Till följd häraf uppgingo riksgäldskon-
torets samtliga skulder vid 1909 års slut (de
inom linjen förda icke inberäknade) till en
summa af kronor 568,855,287: 47.

Då skulderna vid årets början, såsom
förut blifvit omförmäldt, utgjorde ,, 537,442,744: 22

hafva alltså riksgäldskontorets skulder under
år 1909 ökats med kronor 31,412,543: 25.

För bedömande af riksgäldskontorets ställning bör från beloppet
af dess skulder vid 1909 års slut kronor 568,855,287: 47

dragas beloppet af riksgäldskontorets fordringar
och öfriga tillgångar vid samma tid ,, 204,112,319: 60

hvarrefter återstår en skuld af kronor 364,742,967: 87.

Motsvarande belopp utgjorde vid årets
början ,, 342,255,607: 76

hvaraf framgår, att det belopp, hvarmed riks-
gäldskontorets skulder öfverstiga dess fordringar
och andra tillgångar, under år 1909 ökats med kronor 22,487,360: 11.

Enligt beslut af 1909 års Riksdag skola från riksgäldskontoret
till konungariket Sveriges stadshypotekskassa såsom dess grundfond
öfverlämnas 30 miljoner kronor i svenska statens 3½ % obligationer.
För detta ändamål har riksgäldskontoret ock utfärdat nya, den 30

juni 1909 daterade $3\frac{1}{3}\%$ obligationer å nämnda belopp. Som emellertid dessa obligationer ännu ej uttagits af stadshypotekskassan, har det icke varit anledning bokföra obligationsbeloppet i riksgäldskontorets räkenskaper.

Riksgäldskontorets inom linjen balanserade skulder, som vid 1909 års början utgjorde 30,250,777 kronor 16 öre, hafva icke undergått någon förändring under året.

För betalning af ränta och verkställande af stadgad amortering å de fonderade statslånen hafva under år 1909 följande anslag utgått:

	ränta kronor.	amortering kronor.
för 1880 års lån	2,797,641: —	2,395,800: —
” 1886 ” ”	2,059,641: 11	402,222: 22
” 1887 ” ”	1,979,032: 61	— —
” 1888 ” ”	740,000: —	— —
” 1890 ” ”	1,002,882: 22	504,000: —
” 1894 ” ”	540,000: —	— —
” 1899 ” ”	1,199,570: 40	324,000: —
” 1900 ” ”	1,452,800: —	— —
” 1904 ” ”	1,260,000: —	— —
” 1906 ” ”	1,512,000: —	— —
” 1907 ” ”	1,872,000: —	— —
” 1908 ” ”	2,179,200: —	— —
	18,594,767: 34.	3,626,022: 22.

Summa kronor 22,220,789: 56.

Härjämte har jämlikt reglementets 3 § i anledning af upptagandet af nedannämnda statslån under år 1909 till fonden för statsskuldens amortering afsatts följande anslagsbelopp

1887 års lån	kronor 385,778: 59	
1888 ” ”	” 145,333: 33	
1894 ” ”	” 132,300: —	
1904 ” ”	” 120,000: —	
1906 ” ”	” 144,000: —	
1908 ” ”	” 272,400: —	
		” 1,199,811: 92.

Summa anslag år 1909 till ränta och amortering å den fonderade statsskulden kronor 23,420,601: 48.

Förutom den amortering, som 1880, 1886, 1890 och 1899 års statslån, såsom ofvan angifvits, i enlighet med fastställda amorteringsplaner undergått år 1909, har under samma år genom annullering af uppköpta obligationer *extra amortering* verkställts å nedan nämnda statslån med följande belopp:

1880 års lån	kronor	408,012: —
1886 ” ”	”	932,444: 44
1887 ” ”	”	836,440: —
1888 ” ”	”	475,555: 56
1894 ” ”	”	496,800: —
	kronor	3,149,252: —

De sålunda annullerade obligationernas bokförda värde har, såsom förut meddelats, påförts fonden för statsskuldens amortering.

Dels genom verkställda amorteringar, dels ock genom försäljning af nya obligationer har riksgäldskontorets kapitalskuld för de *fonderade statslånen* under år 1909 undergått följande förändringar.

	Kronor	Kronor
1880 års till 3½ procent afstämplade lån, hvaraf utfärdats tre emissioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, motsvarande 2,200,000 pund sterling eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 riksmark, har amorterats med	2,803,812: —	
och därigenom minskats till		78,326,688: —
1886 års 3½ procent lån, upplagdt å 72,000,000 kronor eller 81,000,000 riksmark, hvaraf emitterats sammanlagdt 64,546,222 kronor 22 öre, har amorterats med	1,334,666: 66	
och därigenom nedgått till		57,713,333: 34
1887 års 3 ⁶ / ₁₀ procent lån, hvaraf vid 1909 års början var utelöpande ett belopp af 52,551,360 kronor, har under året amorterats med	836,440: —	
	Transport	4,974,918: 66 136,040,021: 34

	Kronor	Kronor
Transport	4,974,918: 56	136,040,021: 34
men genom försäljning af obligationer å 17,829,640 kronor har skulden för detta lån ökats till		69,544,560: —
1888 års 3 procent lån å ursprungligen 26,666,666 kronor 67 öre, motsvarande 30,000,000 riksmark eller 1,470,000 pund sterling eller 37,020,000 francs, hvaraf vid 1909 års början återstod 24,666,666 kronor 67 öre, har under året amorterats med	475,555: 56	
och därigenom minskats till		24,191,111: 11
1890 års 3 $\frac{1}{2}$ procent lån å ursprungligen 35,555,555 kronor 56 öre, motsvarande 40,000,000 riksmark eller 1,960,000 pund sterling eller 49,360,000 francs, har amorterats med	504,000: —	
och därigenom minskats till		28,401,777: 77
1894 års 3 procent lån å 36,000,000 kronor, motsvarande 50,000,000 francs eller 1,980,000 pund sterling eller 40,400,000 riksmark, hvaraf hälften emitterats, har amorterats med	496,800: —	
och därigenom nedgått till		17,503,200: —
1899 års 3 $\frac{1}{2}$ procent lån å 72,000,000 kronor, motsvarande 100,000,000 francs eller 3,960,000 pund sterling eller 80,800,000 riksmark, hvaraf hälften emitterats, har amorterats med	324,000: —	
och därigenom minskats till		33,949,440: —
1900 års lån mot obligationer föreskrifna med 3 $\frac{1}{2}$ procent ränta men försedda med påstämpling att räntan till och med 15 augusti 1910 utgår efter 4 pro- cent, hvilket lån upplagts å 36,320,000 kronor, motsvarande 2,000,000 pund sterling eller 40,800,000 riksmark eller		

Transport 6,775,274: 22 309,630,110: 22

	Kronor	Kronor
Transport	6,775,274: 22	309,630,110: 22
50,400,000 francs, utgöres fortfarande af samma belopp		36,320,000: —
1904 års 3½ procent lån, hvaraf emitterats 36,000,000 kronor, motsvarande 50,000,000 francs eller 1,980,000 pund sterling eller 40,400,000 riksmark, utgöres fortfarande af samma belopp		36,000,000: —
1906 års 3½ procent lån, hvaraf emitterats 43,200,000 kronor, motsvarande 60,000,000 francs eller 2,376,000 pund sterling eller 48,480,000 riksmark utgöres fortfarande af samma belopp		43,200,000: —
1907 års lån mot obligationer förskrifna med 3½ procent ränta men försedda med påstämpling att räntan till och med 1 augusti 1915 utgår efter 4 procent, hvilket lån upplagts å 46,800,000 kronor, motsvarande 65,000,000 francs eller 2,574,000 pund sterling eller 52,520,000 riksmark, utgöres fortfarande af samma belopp		46,800,000: —
1908 års lån mot obligationer förskrifna med 3½ procent ränta men försedda med påstämpling att räntan till och med den 20 juni 1918 utgår efter 4 procent, hvilket lån upplagts å 54,480,000 kronor, motsvarande 3,000,000 pund sterling eller 75,600,000 francs eller 61,200,000 riksmark, utgöres fortfarande af samma belopp		54,480,000: —

Riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen, hvaraf sålunda under år 1909 amorterats 6,775,274: 22
 uppgick alltså vid samma års slut, såsom ofvan nämnts, till 526,430,110: 22.

Förutom ofvan omförmälda amortering hafva under år 1909 vederbörligen afförts de obligationer, hvilkas belopp 43,000 riksmark vid

verkställd utlottning enligt fastställd amorteringsplan fallit å den vid amorteringstiden icke utlämnade andelen af 1886 års lån. Vid innevarande års början återstående beloppet af osålda, icke utlottade obligationer af nämnda lån uppgick till 7,015,000 riksmark.

De fonderade, ännu icke infriade lånen hafva under tiden till 1909 års slut amorterats med följande belopp, nämligen:

1880 års lån	kronor	40,419,687: —
1886 ” ”	”	6,832,888: 88
1887 ” ”	”	836,440: —
1888 ” ”	”	2,475,555: 56
1890 ” ”	”	7,153,777: 78
1894 ” ”	”	496,800: —
1899 ” ”	”	2,050,560: —
eller tillhopa	kronor	60,265,709: 22.

Såsom förut i korthet påpekats, har riksgäldskontoret under år 1909 infriat de i räkenskaperna under gemensam benämning »gamla 5-procentlånet» upptagna två skuldposterna, den ena å 9,375 kronor till skepparesocieteten eller, såsom den numera benämnes, *sjökaptenssocieteten i Stockholm* och den andra å 750 kronor till *Södertälje stads kyrka*. Härom få fullmäktige nu meddela en närmare redogörelse.

Sedan Riksdagens år 1906 församlade revisorer väckt fråga om infriandet af omförmälda skulder, lämnade Riksdagen enligt till fullmäktige den 19 februari 1907 aflåten skrifvelse (nr 14) sitt medgifvande härtill, dock under förutsättning att hvarken i ena eller andra fallet sådant infriande finge ske, såvida icke vederbörande fordringsägare därtill utverkat Kungl. Maj:ts tillstånd. Efter framställning af vederbörande har sådant tillstånd af Kungl. Maj:t lämnats, beträffande skulden till Södertälje stads kyrka genom bref den 18 januari 1908 och beträffande skulden till sjökaptenssocieteten genom bref den 5 juni 1909.

Med iakttagande af de villkor och bestämmelser, som af Kungl. Maj:t och Riksdagen föreskrifvits med afseende å skuldernas infriande, har detta infriande nu blifvit verkställdt på följande sätt.

Sjökaptenssocieteten i Stockholm har den 2 augusti 1909 fått likvid för sin fordran på det sätt, att societeten inskrifvits i statsskuld-boken såsom ägare till i riksgäldskontoret mot certifikat deponerade obligationer å 13,000 kronor af 1887 års 3.6 procent statslån, med anteckning tillika att obligationerna eller, därest de blefve af riksgälds-

kontoret infriade, deras kapitalbelopp ej finge af societeten från riksgäldskontoret uttagas utan skulle därstädes innestå intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnade. Härjämte har till societeten kontant utbetalts 20 kronor 83 öre.

Skulden till Södertälje stads kyrka har den 19 juni 1909 infriats genom utbetalning af kapitalbeloppet 750 kronor jämte upplupen ränta till Södertälje stads- och landsförsamlingars kyrkoråd.

Utom de här ofvan omförmälda fonderade lånen å tillsammans 526,430,110 kronor 22 öre hade riksgäldskontoret vid 1909 års slut följande *räntebärande* skulder:

Göta kanals mot 5 procent ränta innestående reparationsfond	kronor	140,889: —
af staten i sammanhang med inköp af Väst kustbanan öfvertagna kommunlån		
dels med 5 procent ränta kronor 473,765: 49		
dels med 4.7 „ „ „ 88,596: 45	„	562,361: 94
det af staten i sammanhang med inköp af Örebro—Svartå järnväg öfvertagna 4 procent obligationslånet	„	694,000: —
två särskilda af staten i sammanhang med inköp af Malmö—Kontinentens järnväg öfvertagna 4 procent obligationslån	„	2,400,000: —
den mot 4 procent ränta innestående köpeskillingen för Arffurstens palats	„	2,250,000: —
Summa kronor		6,047,250: 94.

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1909 års reglemente §§ 5—7).

Vid början af år 1909 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linjen förda oberäknade)

..... kronor	195,187,136: 46
Under år 1909 hafva de ökats med	„ 8,925,183: 14
och uppgingo således vid årets slut till kronor	204,112,319: 60.

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket fullmäktige såsom vanligt foga vid denna berättelse, för hvarje särskild post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få fullmäktige beträffande detaljerna häraf hänvisa till samma räkenskapsutdrag.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgif 1908 års Riksdag, att de skulder, hvari *byggnadskassorna i Uppsala, Skara och Kalmar stift* den 1 maj 1909 häftade till riksgäldskontoret, finge afskrifvas i den mån de icke täcktes af dessa kassors tillgångar efter det kassornas öfriga skulder blifvit guldna.

Sedan Riksdagen fattat nämnda beslut, hafva från *Skara stifts byggnadskassa* följande belopp inlevererats till riksgäldskontoret för afbetalning å de lån, som med sammanlagdt belopp af 40,000 kronor under åren 1868 och 1869 utlämnats från riksgäldskontoret för förändring och tillbyggnad af elementarläroverkshuset i Skara:

den 21 augusti 1908	kronor	1,500: —
den 23 januari 1909	„	1,000: —
den 1 maj 1909	„	9,500: —
den 18 juni 1909	„	6,561: 77
eller tillsammans	kronor	18,561: 77.

Sistnämnda inbetalningsbelopp å 6,561 kronor 77 öre utgjorde, enligt hvad Skara domkapitel vid beloppets insändande tillkännagifvit och med utdrag af byggnadskassans räkenskaper styrkt, återstoden af kassans alla tillgångar. I följd häraf har den efter berörda inbetalning återstående skulden för omförmälda lån, utgörande 7,368 kronor 10 öre, blifvit afskrifven.

Beträffande byggnadskassorna i Uppsala och Kalmar stift har slutlig redovisning icke lämnats, och har i följd däraf någon afskrifning å dessa kassors skulder till riksgäldskontoret ännu ej kunnat ske. Ifrågavarande skulder, hvarå icke beräknats ränta för längre tid än till och med den 1 maj 1909, uppgå till följande belopp:

Uppsala stifts byggnadskassa	kronor	14,321: 39
Kalmar „ „	„	21,116: 02.

Svartälfs järnvägsaktiebolag, hvars ställning under de senare åren mer och mer försämrats, har den 28 september 1909 på egen begäran blifvit försatt i konkurs. Riksgäldskontorets fordran hos bolaget på

grund af det till detsamma under åren 1887—1890 utlämnade statslånet å 341,000 kronor uppgick vid konkursens början till följande belopp:

kapital	kronor	341,000: —
anståndsrenta	„	24,753: 18
vanlig ränta	„	270,962: 66
ränta å förfallna inbetalningsbelopp (s. k. öfverränta)	„	140,389: 34.
	Summa kronor	777,105: 18.

Till säkerhet för sin fordran har riksgäldskontoret *dels* en i bolagets järnväg mellan Karlsdal och Grythytted med sidospår till sjön Söderelgen fastställd inteckning med första förmånsrätt för 341,000 kronor med ränta, *dels ock* en af bolaget såsom hypotek öfverlämnad skuldförbindelse å 50,000 kronor med ränta, hvarför inteckning, likaledes med första förmånsrätt, är fastställd i vissa från $\frac{1}{4}$ mantal Karlsdal nr 1 och $\frac{23}{48}$ mantal Brotorp nr 1 afsöndrade jordområden, hvarå järnvägen Karlsdal—Kortfors är anlagd.

I den bouppteckning, som i anledning af konkursen upprättats, har bolagets järnväg Grythytted—Karlsdal—Kortfors med byggnader, rullande materiel, inventarier och förråd upptagits till ett värde af sammanlagdt omkring 808,000 kronor, ett värde som emellertid vid egendomens försäljning säkerligen icke på långt när kan realiseras.

Konkursboets öfriga tillgångar uppgår endast till några få tusental kronor. Förutom skulden till riksgäldskontoret äro järnvägsbolagets skulder jämförelsevis obetydliga och utgöras hufvudsakligen af resterande samtrafiksafgifter och obetalda räkningar för stenkol och olja m. m.

Sedan inställelsedag i konkursen förevarit den 15 december 1909 hafva borgenärerna å sammanträde den 8 innevarande januari beslutat hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län begära försäljning af bolagets järnväg med tillhörigheter i den ordning, som om utmätt fastighet är stadgad.

Med afseende å de öfriga från riksgäldskontoret till kanal- och järnvägsanläggningars utförande samt till byggnader utgifna lån, å hvilka *förfallna ränte- och kapitalbelopp* ännu icke blifvit inbetalda, få fullmäktige meddela följande uppgift.

Kinda kanalaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 437,500 kronor, hvarå enligt riksgäldskontorets räkenskaper den förfallna skulden vid 1908 års slut utgjorde	kronor	340,911: 97
förföll vid 1909 års slut en annuitet af 5 procent eller	„	21,875: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut utgjorde.....	kronor	362,786: 97
däraf förfallet kapital	kronor	304,209: 27
och ränta	„	58,577: 70.
Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.		

Västervik—Åtvidaberg—Bersbo järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 1,865,000 kronor, skulle vid slutet af hvar af åren 1904—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 93,250, tillsammans	kronor	559,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1904—1907 års annuiteter	„	212,943: 97
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	346,556: 03.
Under år 1909 inbetalades å 1906 och 1907 års annuiteter	kronor	76,661: 36
jämte öfverränta	„	26,866: 72
	„	103,528: 08
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor	329,967: 39
jämte öfverränta	„	11,835: 87
	„	341,803: 26.

Hultsfred—Västerviks järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 1,750,000 kronor, skulle vid slutet af hvar af åren 1902—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 87,500 kronor, tillsammans	kronor	700,000: —
hvaraf hittills inbetalts å 1902—1908 års annuiteter	„	403,293: 97
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	296,706: 03.

Under år 1909 inbetalades å 1907 och 1908			
års annuiteter	kronor 50,022:—		
jämte öfverränta	„ 13,176: 23	kronor	63,198: 23.
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets			
förfallna fordran	kronor 259,228: 03		
jämte öfverränta	„ 954: 04	„	260,182: 07.

Östra Centralbanans järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, 1,710,000 kronor, skulle vid slutet af år 1903 inbe-			
talts förfallna räntebelopp	kronor 84,257: 50		
samt vid slutet af hvar af åren 1904—1909			
en annuitet af 5 procent eller kronor 85,500, till-			
sammans	„ 513,000:—		
sammanlagdt	kronor 597,257: 50		
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1903 års			
ränta	„ 41,724: 32		
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor 555,533: 18		
jämte öfverränta till 1909 års slut	„ 42,728: 32		
eller tillsammans	kronor 598,261: 50.		
Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.			
Vid 1908 års slut uppgick riksgäldskontorets			
förfallna fordran till	kronor 470,033: 18		
jämte öfverränta	„ 19,226: 66	kronor	489,259: 84.

Sköfde—Axvalls järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 369,000 kronor, hvaraf jämlikt Kungl.			
Maj:ts beslut om lånets nedsättning till riksgäldskontoret återlevererats			
5,500 kronor, skulle å återstående lånebeloppet, 363,500 kronor, vid			
slutet af år 1905 inbetalts förfallen ränta	kronor 16,181: 25		
och vid slutet af hvar af åren 1906—1909 en			
annuitet af 5 procent eller 18,175 kronor, tillsammans	„ 72,700:—		
		kronor	88,881: 25
hvilket belopp jämte öfverränta	„ 8,688: 74		
eller tillsammans	kronor 97,569: 99.		
utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.			

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.
 Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets
 förfallna fordran kronor 70,706: 25
 jämte öfverränta „ 5,153: 43 kronor 75,859: 68.

Landskrona—Kjeffinge—Sjöbo järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, 1,192,000 kronor, skulle vid slutet af år 1907 inbetalts
 förfallen ränta kronor 35,730: —
 och vid slutet af hvar af åren 1908 och 1909
 en annuitet af 5 procent eller 59,600 kronor, till-
 sammans „ 119,200: —
 kronor 154,930: —
 hvilket belopp jämte öfverränta „ 6,553: —
 eller tillsammans kronor 161,483: —
 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.
 Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.
 Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets
 förfallna fordran kronor 95,330: —
 jämte öfverränta „ 1,786: 50 kronor 97,116: 50.

Siljans järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 950,000 kronor, skulle den 1 januari
 hvar af åren 1898—1910 inbetalts en annuitet af 5 procent eller
 47,500 kronor, tillsammans kronor 617,500: —
 hvaraf hittills inbetalts å 1898—1901 års an-
 nuiteter „ 158,124: 68
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor 459,375: 32
 jämte öfverränta till 1909 års slut „ 42,232: 16
 eller tillsammans kronor 501,607: 48.
 Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.
 Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets
 förfallna fordran kronor 411,875: 32
 jämte öfverränta „ 21,644: 99 kronor 433,520: 31.

Järnvägsaktiebolagets Borgholm—Böda lån.

Å detta lån, 419,000 kronor, skulle den 12 oktober 1909 inbetalts förfallen ränta kronor 12,569: 94
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 136: 17
 eller tillsammans kronor 12,706: 11
 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Norrköping—Söderköping—Vikbolandets järnvägsaktiebolags lån.

A) för järnvägsanläggning från Valdemarsvik till Söderköping med hamnspår till sjön Yxningen.

Å detta lån, 591,500 kronor, skulle den 1 april 1908 inbetalts förfallen ränta kronor 20,982: 94
 och den 1 april 1909 en annuitet af 5 procent
 eller ,, 29,575: —
 kronor 50,557: 94
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 2,732: 65
 eller tillsammans kronor 53,290: 59
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 20,982: 94
 jämte öfverränta ,, 630: 47 kronor 21,613: 41.

B) för anläggning af järnväg från Norrköping öfver Kummelby till Söderköping och från Kummelby till Arkösund.

Å detta lån, ursprungligen 653,000 kronor, skulle den 1 juni hvarvt af åren 1907—1909 hafva inbetalts en annuitet af 5 procent eller 32,650 kronor, tillsammans kronor 97,950: —
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 7,740: 78
 eller tillsammans kronor 105,690: 78
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 65,300: —
 jämte öfverränta ,, 3,528: 02 kronor 68,828: 02.

Klintehamn—Roma järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 214,000 kronor, hvaraf jämlikt Kungl. Maj:ts beslut om lånets nedsättning till riksgäldskontoret återbetalts 750 kronor, skulle den 1 maj hvart af åren 1902—1909 å återstående lånebeloppet 213,250 kronor, inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 10,662: 50, tillsammans

kronor 85,300: —	
hvaraf till 1909 års slut inbetalts	„ 41,831: 28
	<hr/>
	kronor 43,468: 72

hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut	„ 4,375: 41
eller tillsammans	kronor 47,844: 13

utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 32,806: 22
jämte öfverränta	„ 2,381: 16
	<hr/>
	kronor 35,187: 38.

Orsa—Härjedalens järnvägsaktiebolags lån.

Detta bolag har från riksgäldskontoret erhållit två lån, det ena från 1896 års lånefond å 1,850,000 kronor och det andra från 1891 års lånefond å 2,200,000 kronor.

Beträffande först *lånet å 1,850,000 kronor*, så skulle å lyftade andelar under åren 1906 och 1907 inbetalts förfallna räntor å tillsammans

kronor 90,078: 24	
den $\frac{1}{6}$ 1908 en annuitet af 5 procent å det	
dittills lyftade beloppet 1,654,200 kronor	„ 82,710: —
samt den $\frac{1}{6}$ 1909 en annuitet af 5 procent å	
hela lånebeloppet 1,850,000 kronor	„ 92,500: —
hvilka belopp jämte öfverränta till 1909 års slut	„ 20,844: 04
eller tillsammans	<hr/>
	kronor 286,132: 28

utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 172,788: 24
jämte öfverränta	„ 9,519: 56
	<hr/>
	kronor 182,307: 80.

Hvad vidare angår bolagets lån å 2,200,000 kronor, skulle den 9 december 1909 härå inbetalts förfallen ränta ... kronor 18,000:—
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 52: 50
 eller tillsammans kronor 18,052: 50
 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Östra Blekinge järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 537,500 kronor, skulle den 1 juli hvart af åren 1905—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 26,875 kronor, tillsammans kronor 134,375:—
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning ,, 42,996: 10
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor 91,378: 90
 jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 5,308: 83
 eller tillsammans kronor 96,687: 73.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor kronor 64,503: 90
 jämte öfverränta ,, 1,415: 50 kronor 65,919: 40.

Mellersta Södermanlands järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, 532,500 kronor, skulle den 1 augusti 1909 inbetalts förfallen ränta kronor 23,336: 81
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 446: 30
 eller tillsammans kronor 23,783: 11
 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Åtvidaberg—Bjärka—Säby järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, 290,000 kronor, skulle den 1 september 1909 inbetalts förfallen ränta kronor 13,050:—
 hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 215: 69
 eller tillsammans kronor 13,265: 69
 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Hessleholm—Markaryds järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 404,000 kronor, skulle den 1 oktober hvert af åren 1899—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 20,200 kronor, tillsammans	kronor 222,200:—
hvaraf hittills inbetalts i afräkning	„ 85,654: 08
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor 136,545: 92
jämte öfverränta till 1909 års slut	„ 15,666: 73
eller tillsammans	„ 152,212: 65.
Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.	
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 116,345: 92
jämte öfverränta	„ 9,599: 74
	kronor 125,945: 66.

Norra Södermanlands järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 1,800,000 kronor, skulle den 1 oktober hvert af åren 1900—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 90,000 kronor, tillsammans	kronor 900,000:—
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1900— 1902 års annuiteter	„ 218,594:—
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor 681,406:—
jämte öfverränta till 1909 års slut	„ 18,443: 98
eller tillsammans	kronor 699,849: 98.
Under 1909 inbetalades i afräkning å öfver- räntor	kronor 43,489: 60
samt å 1902 års annuitet ytterligare	„ 6,510: 40
	„ 50,000:—.
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 597,916: 40
jämte öfverränta	„ 31,116: 05
	„ 629,032: 45.

Markaryd—Veinge järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, som beviljats med 563,000 kronor, hvaraf lyftats 561,000 kronor, skulle den 1 oktober hvar af åren 1902—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 28,050 kronor, tillsammans kronor 224,400: — hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1902—

1905 års annuiteter	„	100,059: 05	
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor		124,340: 95	
jämte öfverränta till 1909 års slut	„	1,617: 24	
eller tillsammans	kronor	125,958: 19.	
Under år 1909 inbetalades i afräkning å 1904 och 1905 års annuiteter	kronor	39,153: 26	
jämte öfverränta	„	5,846: 74	„ 45,000: —.
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor	135,444: 21	
jämte öfverränta	„	1,523: 75	„ 136,967: 96.

Sala—Gysinge—Gäffe järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 1,545,500 kronor, skulle den 1 oktober hvar af åren 1907—1909 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 77,275 kronor, tillsammans

..... kronor		231,825: —	
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1907 års annuitet	„	65,320: 29	
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor		166,504: 71	
jämte öfverränta till 1909 års slut	„	3,409: 02	
eller tillsammans	kronor	169,913: 73.	
Under år 1909 inbetalades i afräkning å 1907 års annuitet	kronor	30,836: 66	
jämte öfverränta	„	4,163: 34	„ 35,000: —.
Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor	120,066: 37	
jämte öfverränta	„	1,561: 41	„ 121,627: 78.

Slite - Roma järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, ursprungligen 340,000 kronor, hvaraf bolaget jämlikt Kungl. Maj:ts beslut om lånebeloppets nedsättning till riksgäldskontoret återbetalt 1,000 kronor, skulle den 1 oktober 1903 inbetalts ett års ränta à 4 $\frac{1}{2}$ procent å återstående

kapitalet kronor 15,255: —

och den 1 oktober hvar af åren 1904—1909 en annuitet af

5 procent eller 16,950 kronor,

tillsammans ,, 101,700: — kronor 116,955: —

hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års

slut ,, 18,736: 53

eller tillsammans kronor 135,691: 53

utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1909 har någon inbetalning å detta lån icke ägt rum.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 100,005: —

jämte öfverränta ,, 13,526: 76 kronor 113,531: 76.

Ruda - Finsjö—Oskarshamns järnvägsaktiebolags lån.

Å detta lån, 483,300 kronor, skulle den 1 oktober 1909 inbetalts förfallen ränta kronor 21,748: 50

hvilket belopp jämte öfverränta till 1909 års slut ,, 268: 84

eller tillsammans kronor 22,017: 34

utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1909 års slut.

Lånet till seminarium för bildande af lärarinnor i Stockholm.

Å detta lån, ursprungligen 59,000 kronor, skulle den 2 januari 1910 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 2,950: —

hvilket belopp utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Linköpings domkyrkas lån

för fullbordande af tornbyggnaden å domkyrkan.

För detta ändamål hafva två lån, hvardera å 30,000 kronor, utlämnats till domkyrkan, det ena år 1883 och det andra år 1888.

Å hvardera lånet skulle hvart af åren 1907—1909 hafva inbetalts en annuitet af 5 procent eller 1,500 kronor, nämligen:

å 1883 års lån den 2 februari 1907—1909 till-	
sammans	kronor 4,500: —
å 1888 års lån den 5 januari 1907—1909 till-	
sammans	„ 4,500: —
	<hr/>
	kronor 9,000: —

hvilket belopp utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Vid 1908 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran å hvardera af ofvannämnda lån 3,000 kronor eller till-

sammans	kronor 6,000: —.
---------------	------------------

Under år 1909 har någon inbetalning å dessa lån icke ägt rum.

Oafsedt debiterade öfverräntor, men med inberäkning af de enligt amorteringsplanen förfallna beloppen å Svartålfvs järnvägsaktiebolags lån, uppgingo den 1 januari 1910 riksgäldskontorets förfallna, obetalda fordringar för de ifrågavarande lånen till sam-

manlagdt	kronor 4,463,770: 41
----------------	----------------------

Motsvarande belopp utgjorde den 1 januari	
1909	„ 3,737,819: 78.

Beloppet af förfallna fordringar hade sålunda under året ökats med

..... kronor	725,950: 63.
--------------	--------------

Debiterade, obetalda öfverräntor, hvilka, såsom ofvan påpekats, icke medräknats i nämnda summor, belöpte sig vid 1909 års slut till 200,196 kronor 93 öre.

Af ofvan meddelade uppgifter framgår, att ett stort antal af de med statslån understödda enskilda järnvägsbolagen icke fullgjort föreskrifna inbetalningar å sina skulder till riksgäldskontoret. Beloppet

af sådana restantier har ock år för år stigit och uppgår nu till en betydande summa. Visserligen torde man hafva anledning hoppas, att, i likhet med hvad i flera föregående fall skett, många järnvägsbolag, som nu under de första åren efter järnvägens öppnande för trafik icke äro i stånd att erlägga ränta och verkställa amortering å statslånet, framdeles skola få sina inkomster ökade och sin ekonomiska ställning så förbättrad, att skulden till staten kan af dem till fullo återgäldas. Men å andra sidan torde man icke kunna undgå att med afseende å några af järnvägsföretagen i fråga hysa grundade tvifvel beträffande deras framtida ekonomiska bärighet och i följd däraf äfven befara, att staten i vissa fall skall få vidkännas förlust på den lämnade försträckningen. Med hänsyn härtill vore det enligt fullmäktiges mening önskvärdt, att för framtiden de beräkningar rörande tilltänkta järnvägars anläggningskostnad och afkastningsförmåga, som läggas till grund för låneunderstödens beviljande, blifva uppgjorda med största omsorg och underkastas noggrann pröfning.

Riksgäldskontorets inom linjen balanserade tillgångar hafva under år 1909 icke undergått någon förändring, utan utgöra fortfarande 35,721,726 kronor 70 öre.

Till betalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1909 års reglemente §§ 8—52.)

Till betäckande af anvisningar å *odlingslånefonden* har statskontoret, efter bemyndigande af Kungl. Maj:t, under åren 1886—1896 i riksgäldskontoret lyftat erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885—1893 med tillsammans kronor 4,542,067: 15.

Häraf har emellertid statskontoret dels år 1905, dels år 1907 till riksgäldskontoret återbetalt sammanlagdt ,, 703,839: 34
återstod kronor 3,838,227: 81.

Sedan Kungl. Maj:t genom bref den 10 december 1909 bemyndigat statskontoret att i mån af behof från riksgäldskontoret rekvirera till-

Transport kronor 3,838,227: 81

Transport kronor 3,838,227: 81
 sammans 1,613,920 kronor 23 öre, fyllnadsbelopp
 till betäckande af de å odlingslånefonden för
 åren 1902—1908 gjorda anvisningarna, har stats-
 kontoret den 30 december 1909 i afräkning å
 denna summa lyftat

„ 500,000: —.

I följd häraf uppgår odlingslånefondens skuld
 till riksgäldskontoret för närvarande till

kronor 4,338,227: 81.

På sätt vid försträckningarnas lämnande blifvit i enlighet med
 reglementets stadgande bestämdt äger riksgäldskontoret att å denna
 sin fordran från fonden erhålla räntegodtgörelse

efter 4 procent å

kronor 2,852,924: 98

„ 3³/₄ „ „

„ 1,485,302: 83

Summa kronor 4,338,227: 81.

Till bildande af en *lånefond för torfindustriens understödjande* be-
 myndigade 1902 års Riksdag riksgäldskontoret att i mån af behof till-
 handahålla statskontoret högst 1,500,000 kronor.

Vidare har 1907 års Riksdag bemyndigat riksgäldskontoret att
 för höjning af nämnda fond i mån af behof tillhandahålla statskontoret
 ytterligare en summa af högst 2,000,000 kronor.

Af de sålunda anvisade medlen, tillsammans högst 3,500,000
 kronor, har riksgäldskontoret till statskontoret utbetalt:

under åren 1903—1908

kronor 3,288,375: 60

„ år 1909

„ 104,082: 48

Summa kronor 3,392,458: 08.

För bildande af en *lånefond till rederinäringens understödjande* be-
 myndigade 1903 års Riksdag riksgäldskontoret att i mån af behof från
 1904 års början tillhandahålla statskontoret ett belopp af 5,000,000
 kronor.

Häruöfver har Riksdagen för nämnda fond anvisat år 1905
 5,000,000 kronor och år 1907 ytterligare 5,000,000 kronor att af riks-
 gäldskontoret i mån af behof tillhandahållas statskontoret.

Af de sålunda anvisade medlen, tillsammans 15,000,000 kronor, har riksgäldskontoret under åren 1904—1908 till statskontoret utbetalt sammanlagt 14,609,666 kronor 66 öre.

För bildande af en *egnahemslånefond* bemyndigade 1904 års Riksdag riksgäldskontoret att under åren 1905—1909 tillhandahålla statskontoret ett belopp af högst 10,000,000 kronor, hvarjämte Riksdagen beslöt, att riksgäldskontoret skulle af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom berörda medels öfverlämnande till fonden förorsakades riksgäldskontoret.

Vidare har 1908 års Riksdag

dels bemyndigat riksgäldskontoret att, på rekvisition, i mån af behof, till egnahemslånefonden öfverlämna ej mindre för år 1908, utöfver hvad Riksdagens år 1904 fattade beslut angående egnahemslånefonden föranleder, ett belopp af högst 800,000 kronor, än äfven för hvar och ett af åren 1909—1913 medel till så stort belopp, som finnes erforderligt för att tillsammans med till fonden inflytande ränte- och kapitalinbetalningar å utlämnade lån samt andra fonden tillhöriga medel såväl bestrida den här nedan omförmälda ränteutgift och, under år 1909, visst närmare angifvet förvaltningsbidrag, som ock tillgodose ett årligt lånebehof af 5 miljoner kronor;

dels ock beslutat, att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

På grund af dessa Riksdagens beslut har statskontoret fått för egnahemslånefonden mottaga från riksgäldskontoret:

under åren 1905—1908	kronor 10,513,994: 14
„ år 1909	„ 4,836,364: 96

Summa kronor 15,350,359: 10.

För 6,600,836 kronor 49 öre af dessa medel beräknas räntegodtgörelsen till riksgäldskontoret efter $3\frac{3}{4}$ procent och för återstående 8,749,522 kronor 61 öre efter 4 procent.

Riksdagen, som år 1906 beslutat, att en särskild fond skulle inrättas för *befrämjande af uppodling af jord i Norrland och Dalarne*, har tillika *dels* nämnda år, *dels* år 1907 och 1908 bemyndigat riksgälds-

kontoret att för ändamålet i mån af behof tillhandahålla statskontoret under år 1907 högst 100,000 kronor, under år 1908 högst 200,000 kronor och under år 1909 högst 300,000 kronor.

Slutligen har 1909 års Riksdag bemyndigat riksgäldskontoret att under år 1910 för samma ändamål i mån af behof tillhandahålla statskontoret medel till så stort belopp, som funnes erforderligt för att, tillsammans med till fonden inflytande annuiteter å utlämnade lån och andra fonden tillhöriga medel, tillgodose ett lånebehof af 300,000 kronor.

För nämnda fond har riksgäldskontoret hittills tillhandahållit statskontoret:

af anslaget för år 1907 kronor	92,490: —
” ” ” ” 1908 ”	172,420: 02
” ” ” ” 1909 ”	250,055: 82
	Summa kronor	514,965: 84.

1907 års Riksdag har

a) bemyndigat riksgäldskontoret att för hvar och ett af åren 1907—1911 på rekvisition af Kungl. Maj:t till *fonden för fiskerinäringens befrämjande*, i mån af behof, öfverlämna medel till så stort belopp, som finnes erforderligt för att, tillsammans med till fonden inflytande annuiteter å utlämnade lån och andra fonden tillhöriga medel, med undantag för år 1907 af redan beviljade statsanslag, ej mindre bestrida den i nästa punkt omförmälda ränteutgift än äfven tillgodose ett årligt lånebehof af 750,000 kronor; och

b) beslutat, att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

För denna fond har riksgäldskontoret hittills tillhandahållit statskontoret följande belopp:

fyllnadsbelopp för år 1907 kronor	227,200: —
” ” ” ” 1908 ”	397,209: 04
” ” ” ” 1909 ”	304,993: 48
	Summa kronor	929,402: 52.

Å de sålunda tillhandahållna medlen beräknas ränta efter 4 procent.

Genom beslut af 1907 och 1909 års Riksdagar har riksgäldskontoret bemyndigats att under åren 1908—1911 tillhandahålla statskontoret högst 2,000,000 kronor att afsättas till *jordförmedlingsfonden*, hvilken lånefond afser underlättandet af inköp på landsbygden eller å till stad hörande men utanför det planlagda området belägen mark af större jordområden, som kunna erhållas för billigt pris och särskildt lämpa sig att helt och hållet eller till väsentlig del utstyckas till egna-hemslägenheter, och skall riksgäldskontoret af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom ofvanberörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

För nämnda fond har riksgäldskontoret hittills tillhandahållit statskontoret:

under år 1908	kronor	540,648: 56
„ „ 1909	„	241,315: 31
		Summa kronor	781,963: 87.

Räntan å dessa medel beräknas efter 4 procent.

1908 års Riksdag har bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition tillhandahålla styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk ett lånebelopp af intill 400,000 kronor att användas för utlämnande af byggnadslån åt personer, till hvilka med äganderätt eller tomträtt upplåtas tomter inom egna-hemsområdet vid Trollhättan.

För denna fond, som benämnes *Trollhättans egna-hemslånefond*, har riksgäldskontoret tillhandahållit vederbörande styrelse under år 1908 200,000 kronor och under år 1909 100,000 kronor eller sålunda tillsammans 300,000 kronor, och äger riksgäldskontoret att å dessa försträckningar erhålla räntegodtgörelse efter 4 procent.

Till *låneunderstöd för enskilda järnvägar* beviljade 1896 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1897 med 1,500,000 kronor årligen.

Af denna fond har Kungl. Maj:t tilldelat:

Klintehamn—Roma järnvägsaktiebolag	kronor	214,000: —,
hvilket belopp Kungl. Maj:t dock sedermera nedsatt till		
Markaryd—Veinge järnvägsaktiebolag	„	213,250: —
Östra Blekinge järnvägsaktiebolag	„	563,000: —
Sala - Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag	„	537,500: —
Gottlands järnvägsaktiebolag för anläggning af järnväg mellan Västkinde och Tingstäde	kronor	1,545,500: —
hvilket belopp Kungl. Maj:t dock sedermera nedsatt till		
Östra centralbanans järnvägsaktiebolag	„	120,000: —
Slite—Romajärnvägsaktiebolag	kronor	119,000: —
hvilket belopp Kungl. Maj:t dock sedermera nedsatt till		
Falkenbergers järnvägsaktiebolag för anläggning af järnväg mellan Holtsljunga och Limmared	„	1,710,000: —
Orsa—Härjeådalens järnvägsaktiebolag	„	340,000: —
Sköfde—Axvalls järnvägsaktiebolag	„	339,000: —
	Summa kronor	7,498,250: —.

Sedan Orsa—Härjeådalens järnvägsaktiebolag under år 1909 fått lyfta sista andelen 195,800 kronor af sitt förenämnda lån, hafva nu samtliga de af Kungl. Maj:t från ifrågavarande fond beviljade låneunderstöden blifvit af riksgäldskontoret utbetalda med undantag af 2,000 kronor af det Markaryd—Veinge järnvägsaktiebolag tilldelade lånet. Bolaget har nämligen icke fullgjort stadgade villkor för utbe-
kommande af denna låneandel.

Till låneunderstöd för enskilda järnvägar beviljade 1901 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1902 med 1,500,000 kronor årligen.

Af denna fond har Kungl. Maj:t tilldelat:

Sköfde—Axvalls järnvägsaktiebolag	253,000 kronor,	hvilket belopp
Kungl. Maj:t dock sedermera nedsatt till	kronor	247,500: —
	Transport kronor	247,500: —

	Transport kronor	247,500: —
Landskrona—Kjefinge—Sjöbo järnvägsaktiebolag	„	1,192,000: —
Norrköping—Söderköping—Vikbolandets järnvägsaktiebolag för anläggning af järnväg från Valdemarsvik till Söderköping	„	591,500: —
Åtvidaberg—Bjärka—Säby järnvägsaktiebolag	„	290,000: —
Enköping—Heby—Runhällens järnvägsaktiebolag	„	1,028,700: —
Mellersta Södermanlands järnvägsaktiebolag	„	532,500: —
Järnvägsaktiebolaget Borgholm—Böda	„	419,000: —
Tidaholms järnvägsaktiebolag	„	510,000: —
Ruda—Finsjö—Oskarshamns järnvägsaktiebolag	„	483,300: —
Orsa—Härjeådalens järnvägsaktiebolag	„	2,200,000: —
	Summa kronor	7,494,500: —

Sedan under år 1909 Tidaholms järnvägsaktiebolag med 170,000 kronor och Orsa—Härjeådalens järnvägsaktiebolag med 220,000 kronor utbetallat sista andelarna af sina lån, hafva nu alla de af Kungl. Maj:t från 1901 års fond beviljade låneunderstöden blifvit af riksgäldskontoret utbetalda.

Till låneunderstöd för enskilda järnvägar beviljade 1906 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1907 med 1,500,000 kronor årligen.

Af denna fond har Kungl. Maj:t hittills tilldelat:

Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolag	kronor	367,500: —
Södra Ölands järnvägsaktiebolag	„	951,500: —
Skara—Timmersdala järnvägsaktiebolag	„	352,500: —
Varberg—Åtrans järnvägsaktiebolag	„	1,185,000: —
Mjölby—Hästholmens järnvägsaktiebolag	„	800,000: —
Uppsala—Enköpings järnvägsaktiebolag	„	1,040,000: —
	Summa kronor	4,696,500: —

Af dessa lån har hittills från riksgäldskontoret utbetalts:

till Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolag	kronor	245,000: —
„ Södra Ölands järnvägsaktiebolag	„	856,350: —
	Transport kronor	1,101,350: —

	Transport kronor	1,101,350: —
till Skara—Timmersdala järnvägsaktiebolag	„	235,000: —
„ Varberg—Ätrans järnvägsaktiebolag	„	790,000: —
„ Mjölby—Hästholmens järnvägsaktiebolag	„	720,000: —
„ Uppsala—Enköpings järnvägsaktiebolag	„	693,000: —
	Summa kronor	3,539,350: —

För fortsatt *utveckling af statens telefonväsende* hade riksgäldskontoret intill 1909 års början, enligt beslut af 1891—1908 års Riksdagar, tillhandahållit telegrafstyrelsen lånebelopp å tillsammans 33,284,400 kronor. Här af hade styrelsen emellertid återbetalt 16,009,400 kronor, hvadan dess skuld till riksgäldskontoret vid 1909 års början utgjorde 7,275,000 kronor.

Nästlidet års Riksdag bemyndigade riksgäldskontoret att för enahanda ändamål tillhandahålla telegrafstyrelsen 4,000,000 kronor, och har denna summa blifvit i särskilda poster under tiden april—december 1909 utbetald till styrelsen.

Å andra sidan har telegrafstyrelsen under år 1909 af äldre lån till riksgäldskontoret återbetalt 1,775,000 kronor, och belöper sig i anledning här af styrelsens skuld för ifrågavarande försträckningar till 19,500,000 kronor.

Af denna återstående lånesumma löpa 14,000,000 kronor med 4 procent och 5,500,000 kronor med 3³/₄ procent ränta.

Riksdagen har år 1907 bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för *anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof* ett lånebelopp af 3,000,000 kronor.

Af dessa medel har riksgäldskontoret, enligt Kungl. Maj:ts beslut i hvarje fall, hittills tillhandahållit telegrafstyrelsen:

under år 1908	kronor	1,863,500: —
„ „ 1909	„	136,000: —
	Summa kronor	1,999,500: —

Å dessa försträckningsbelopp beräknas ränta efter 4 procent.

1908 års Riksdag har bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för *uppförande af stationsbyggnader för telegrafverkets behof i Stockholm och Göteborg* ett lånebelopp af 1,280,000 kronor. Någon utbetalning af dessa medel har ännu icke skett.

Riksdagen har år 1906 dels medgifvit, att inköp af sådana, helt eller delvis, i enskild ägo befintliga *vattenfall*, som inom den närmaste framtiden ansåges komma att *för drift af statens järnvägar* erfordras och hvilkas inköp icke utan men för staten kunna uppskjutas, finge af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af intill 5,000,000 kronor, dels ock bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att i mån af behof enligt Kungl. Maj:ts rekvisition utanordna för ändamålet erforderliga medel intill nämnda summa.

Uti sin i januari 1909 till Riksdagen afgifna berättelse hafva fullmäktige i detalj redogjort för de utbetalningar till sammanlagdt belopp af 4,919,758 kronor 33 öre, som intill nämnda tid blifvit gjorda från ifrågavarande anslag. Därefter har ej något ytterligare belopp af riksgäldskontoret utbetalts från anslaget, hvaraf sålunda fortfarande innestå 80,241 kronor 67 öre.

Till fortsättning och fullbordande af *statsbanan Morjärv—Storträsk—Lappträsk* och landsvägen Morjärv—Lappträsk har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1909 1,500,000 kronor och för år 1910 1,061,246 kronor.

Riksgäldskontoret har hittills af anslaget för år 1909 utbetalt 1,100,000 kronor.

Till fortsättning af *statsbanan Östersund—Ströms vattudal* jämte bispår har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1909 3,000,000 kronor och för år 1910 ytterligare 3,000,000 kronor.

Hittills har riksgäldskontoret af anslaget för år 1909 utbetalt 1,500,000 kronor.

Till påbörjande och fortsättning af *statsbanan Järna—Nyköping—Norrköping*, har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1908 2,000,000 kronor, för år 1909 1,300,000 kronor och för år 1910 2,000,000 kronor.

Riksgäldskontoret har hittills af anslaget för år 1908 utbetalt 1,600,000 kronor.

Till påbörjande och fortsättning af *statsbanan Bastuträsk—Skellefteå—Kallholmsfjärden* har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1908 800,000 kronor, för år 1909 1,500,000 kronor och för år 1910 1,000,000 kronor.

Riksgäldskontoret har hittills utbetalt hela anslaget för år 1908 8,000,000 samt i afräkning å anslaget för år 1900 ett belopp af 700,000 kronor.

Till fortsättande af erforderliga *kompletteringsarbeten å järnvägen Gellivare—Riksgränsen* har 1908 års Riksdag för år 1909 till utgående från riksgäldskontoret anvisat 1,200,000 kronor.

Detta anslag har i oktober 1909 af riksgäldskontoret utbetalts till järnvägsstyrelsen.

Till afslutande af arbetet med *utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer* har 1908 års Riksdag för år 1909 till utgående från riksgäldskontoret anvisat 420,000 kronor.

Sedan statskontoret under år 1908 förskottsvis till järnvägsstyrelsen utbetalt detta anslag, har riksgäldskontoret i december 1909 lämnat statskontoret ersättning för de sålunda förskjutna medlen 420,000 kronor.

För *utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomtebodå och Järfva järnvägsstationer* samt anordnande af ny håll- och lastplats vid Hagalund, för förvärfvande af mark dels för utvidgning af berörda

hållplats till fullständig station, dels för utbyggnad af Tomteboda rangerbangård och dels för anordnande i närheten af Hagalund af en driftbangård med verkstadsanläggningar äfvensom för utförande af en del af driftbangården har 1909 års Riksdag beviljat ett anslag af 2,150,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,450,000 kronor.

Af detta anslag har något belopp ännu ej blifvit af riksgäldskontoret utbetaladt.

1908 års Riksdag har bemyndigat riksgäldskontoret att efter ingången af år 1909 på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t 850,504 kronor 5 öre att användas till *godtgörelse åt rederiaktiebolaget Sverige—Tyskland* för upphäfvande af det mellan generalpoststyrelsen och nämnda bolag i oktober 1905 afslutade kontraktet angående uppehållande af sjöpostförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz.

Riksgäldskontoret har i juli 1909 utbetalt nämnda belopp 850,504 kronor 5 öre till generalpoststyrelsen, som erhållit Kungl. Maj:ts bemyndigande att för ändamålet uppbära detsamma.

Vidare har 1908 års Riksdag till *anläggande af ångfärjelägen i Trelleborgs hamn* med tillhörande broklaffar och spårförbindelser, rangerings- och uppställningsbangård samt stationspaviljong beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 900,000 kronor.

Detta anslag har i särskilda poster, dels i oktober 1908, dels ock i juni 1909, utbetalts till järnvägsstyrelsen.

För *utredning af inseglingsrännan till Trelleborgs hamn* har 1909 års Riksdag beviljat ett belopp af 130,000 kronor äfvensom bemyndigat riksgäldskontoret att redan under samma år tillhandahålla järnvägsstyrelsen detsamma.

Ifrågavarande belopp lyftes af järnvägsstyrelsen i juni 1909.

För *kompletteringsarbeten å den från järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinenten inköpta järnvägen mellan Malmö och Trelleborg* har 1908 års Riksdag för år 1909 anvisat 84,000 kronor att utgå från riksgäldskontoret.

Detta belopp utbetalades i juni 1909 till järnvägsstyrelsen.

Till anskaffande af *ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar* har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1909 6,650,000 kronor och för år 1910 3,500,000 kronor.

Dessa belopp hafva af riksgäldskontoret utbetalts till järnvägsstyrelsen, anslaget för år 1909 i särskilda poster under tiden januari—april 1909 och anslaget för år 1910 under innevarande januari månad.

För inköp af områden, som kunna erfordras för blifvande *dubbelbaneanordningar å linjerna Falköping—Ranten—Olskroken samt Norrköping—Linköping* har 1909 års Riksdag för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat 200,000 kronor.

Detta anslag har ännu ej blifvit af riksgäldskontoret utbetaldt.

För anläggning af en *reparationsverkstad vid Notviken* har 1909 års Riksdag, utöfver redan tillgängliga medel beviljat ett anslag af 500,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat 250,000 kronor.

Ej heller å detta anslag har någon utbetalning hittills skett.

För *anläggning af en kraftstation för tillgodogörande af den staten tillhöriga vattenkraften i Trollhätte strömmar m. m.* samt fortsättande och fullbordande af den för kraftstationen erforderliga kraftkanalen beviljade 1907 års Riksdag ett anslag å 7,750,000 kronor, och har riksgäldskontoret bemyndigats att af dessa medel på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t under år 1907 2,000,000 kronor, under år 1908 3,000,000 kronor och under år 1909 återstoden 2,750,000 kronor.

Vidare har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 2,800,000 kronor, att, i den mån Kungl. Maj:t pröfvar erforderligt, användas för att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk framlagd förslag utbygga berörda kraftstation för en leveransförmåga af 76,000 elektriska hästkrafter.

I afräkning å förenämnda, af 1907 års Riksdag beviljade anslag å 7,750,000 kronor har riksgäldskontoret i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut hittills utbetalt:

under år 1907 kronor	800,000: —
„ „ 1908 „	3,435,000: —
„ „ 1909 „	3,065,000: —
	Summa kronor	7,300,000: —

Från det af 1908 års Riksdag beviljade anslaget å 2,800,000 kronor har riksgäldskontoret hittills utbetalt 300,000 kronor, hvilket belopp af vattenfallsstyrelsen lyftes i november 1909.

För *anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens* redan befintliga eller blifvande *kraftstationer vid Trollhättan* samt därmed sammanhängande arbeten, har Riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat för år 1909 1,000,000 kronor och för år 1910 1,500,000 kronor.

Af dessa anslag har riksgäldskontoret hittills utbetalt det för år 1909 anvisade å 1,000,000 kronor, som af vattenfallsstyrelsen lyfts i särskilda poster under tiden mars—augusti 1909.

1907 års Riksdag, som anvisade medel till förvärfvande för Kungl. Maj:ts och kronans räkning af vissa särskildt angifna, för statens anläggningar vid Trollhättan erforderliga fastigheter, belägna i Västra Tunhems och Gärdhems socknar samt å Vänersborgs stads donationsjord, medgaf därjämte, att inköp af andra fastigheter, som kunde erfordras för samma anläggningar, finge af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af intill 300,000 kronor; och bemyndigade Riksdagen tillika riksgäldskontoret att i mån af behof tillhandahålla Kungl. Maj:t omförmälda belopp.

I afräkning å det sålunda anvisade beloppet 300,000 kronor hade riksgäldskontoret, på sätt fullmäktige uti sin i januari 1909 till Riksdagen afgifna berättelse närmare omförmäلت, då utbetalt sammanlagdt 262,798 kronor 66 öre. Därefter har icke någon utbetalning skett från ifrågavarande anslag, hvaraf sålunda fortfarande i riksgäldskontoret innestå 37,201 kronor 34 öre.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda proposition har 1909 års Riksdag

1) medgifvit, att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 26 mars 1909 omförmälda köp, hvarigenom förvärfvats dels $\frac{11}{64}$ mantal Starkekärr nr 1 och $\frac{1}{8}$ mantal Gudmunstorp nr 1 i Vassända—Naglums socken af Älfsborgs län, dels ett område om 4.39 hektar af de till Vänersborgs stads donationsjord hörande åkerlyckorna nr 231 och 232 och dels ytterligare ett område af förenämnda åkerlyckor, betecknad med nr 65—73, må för Kungl. Maj:ts och kronans räkning öfvertagas mot de vid inköpen betingade köpeskillingarna, sammanlagdt 50,300 kronor, och de verifierade kostnaderna för samma köp af statsmedel gäldas;

2) medgifvit, att inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan äfvensom i öfrigt för ändamålsenligt genomförande af de uppdrag, som lämnats eller komma att lämnas vattenfallsstyrelsen, må af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af högst 500,000 kronor; samt

3) bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t ej mindre de medel, som på sätt i moment 1 omförmäles, erfordras till gäldande af likviden och kostnaderna för de i nämnda moment omförmälda fastighetsköp, än äfven under moment 2 omförmälda belopp af högst 500,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut har riksgäldskontoret, till gäldande af köpeskillingarna för de i mom. 1 här ofvan omförmälda fastigheterna, i juli 1909 till vattenfallsstyrelsen utbetalt 50,300 kronor.

Vidare har riksgäldskontoret, i afräkning å det under mom. 2 angifna beloppet af högst 500,000 kronor, efter beslut af Kungl. Maj:t till vattenfallsstyrelsen i oktober 1909 utbetalt 75,000 kronor till gäldande af köpeskillingen för de för kronans räkning inköpta hemmanen Edefors nr 1 och 2 samt Forsudden nr 1 i Edefors socken af Norrbottens län.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda proposition beslöt 1908 års Riksdag bland annat att godkänna och antaga tre särskilda vid statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 9 april 1908 fogade köpeaftal, undertecknade ett af Vargöns aktiebolag den 8 januari, ett af Inlands pappfabriksaktiebolag den 24 februari och ett af Lilla Edets pappersbruksaktiebolag den 29 februari 1908 angående försäljning till

Kungl. Maj:t och kronan af viss, nämnda bolag tillhörig egendom, jämte de statsrådsprotokollet jämväl bilagda tillägg till de af Inlands pappfabriksaktiebolag och Lilla Edets pappersbruksaktiebolag undertecknade köpeaftalen.

Vidare medgaf Riksdagen, att Kungl. Maj:t finge i aftalen vidtaga de formella ändringar, som kunde finnas påkallade, samt bemyndigade riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t de medel, som erfordrades för fullgörande af likviderna enligt omförmälda köpeaftal.

I sin till nästlidet års Riksdag afgifna berättelse meddelade fullmäktige, hurusom riksgäldskontoret i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut tillhandahållit styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk dels de medel, som erfordrades för erläggande af full likvid till Vargöns aktiebolag och Inlands pappfabriksaktiebolag, dels ock 2,038,372 kronor 20 öre att gå i afräkning å köpeskillingslikviden till Lilla Edets pappersbruksaktiebolag.

Återstående andelen, 1,412,311 kronor 39 öre, af den sistnämnda bolag tillkommande köpeskillingen har före förfallotiden den 10 juni 1909 af riksgäldskontoret tillhandahållits vattenfallsstyrelsen.

Under villkor, *dels* att Göteborgs stad åtager sig att bekosta anläggning af farled i Göta älf nedanför Bohusbanans bro till sådant djup, att fartyg med 4 meters djupgående obehindradt kunna vid lågvatten där framgå, *dels ock* att kommuner eller enskilda förbinda sig att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behöfva vidtagas för att fartyg med nämnda djupgående skola kunna ingå till och angöra hamnar vid Karlstad, Kristinehamn, Otterbäcken och Åmål, har 1909 års Riksdag för anläggning af en *ny farled mellan Vänersborg och Göteborg*, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med styrelsens för Trollhätte kanal- och vattenverk i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 19 mars 1909 omförmälda förslag, beviljat ett belopp af 22,800,000 kronor samt bemyndigat riksgäldskontoret att af dessa medel på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t under år 1909 1,000,000 kronor och under år 1910 3,000,000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t i bref af den 3 december 1909, jämte meddelande att ofvan omförmälda, af Riksdagen föreskrifna villkor blifvit behörigen fullgjorda, bemyndigat vattenfallsstyrelsen att af det för år

1909 anvisade anslaget 1,000,000 kronor i riksgäldskontoret lyfta 100,000 kronor, har sistnämnda belopp i december 1909 blifvit till vattenfallsstyrelsen utbetaldt.

För uppförande å det till tomt för naturhistoriska riksmuseet inköpta området vid Djurgårds-Frescati af nya byggnader för museet har Riksdagen år 1908 beslutat, bland annat, att ett belopp intill 990,000 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån ännu osålda, staten tillhöriga andelar af kvarteren Grönlandet södra och Grönlandet norra i Stockholm äfvensom statens byggnader i samma kvarter varda försålda och köpeskillingar därför inflyta.

För detta ändamål har någon utbetalning från riksgäldskontoret ännu ej skett.

Riksdagen har år 1909 beslutat att för uppförande å viss för ändamålet upplåten tomtpåts af nya byggnader för allmänna barnbördshuset i Stockholm äfvensom för anskaffande af nya inventarier för barnbördshuset ett belopp intill 574,860 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån den allmänna barnbördshuset tillhöriga fastigheten n:r 3 kvarteret Murmästaren i Stockholm varder försåld och köpeskilling därför inflyter.

Ej heller för nu ifrågavarande ändamål har riksgäldskontoret hittills gjort någon utbetalning.

Kassaförstärkning åt statskontoret

(1909 års reglemente § 53).

Kungl. Maj:t har genom särskilda bref den 11 mars, den 9 juli och den 27 augusti 1909 bemyndigat statskontoret att, i den mån så-

dant för behofvens fyllande funnes nödigt, hos riksgäldskontoret såsom kassaförstärkning lyfta sammanlagdt 35,000,000 kronor.

Häraf har statskontoret lyftat:

1909 i mars	kronor	7,000,000: —
„ i juni	„	8,000,000: —
„ i juli	„	10,000,000: —
„ i september	„	5,000,000: —
	Summa kronor	30,000,000: —.

Af de sålunda lyftade medlen har statskontoret under sistlidne december månad till riksgäldskontoret återbetalat 15,000,000 kronor.

Af statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning öfverlämnade kassabehållningar.

(1909 års reglemente § 76).

Vid slutet af år 1908 var af statskontoret för förvaltning i riksgäldskontoret deponerad en kassabehållning af 3,000,000 kronor.

Denna summa återbetalades af riksgäldskontoret den 2 januari 1909.

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

(1909 års reglemente §§ 54—57).

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid, denna berättelse omfattar, icke ägt rum.

Af statskontoret utbetalda anslag till riksdagskostnader, räntor och afbetalningar å statsskulden m. m.

(1909 års reglemente § 77).

Å 1909 års anslag till bestridande af riksdags-, kyrkomötes- och revisionskostnader samt aflöningar äfvensom till räntor och afbetal-

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 6 Saml. 1 Afd. 2 Häft.

ningar å statsskulden har riksgäldskontoret under samma år fått från statskontoret mottaga:

i januari	kronor 12,000,000: —
i april	„ 3,000,000: —
i augusti	„ 1,200,000: —
i september	„ 1,200,000: —
i oktober	„ 400,000: —
i november	„ 668,000: —
i december	„ 1,000,000: —
	<u>Summa kronor 19,468,000: —.</u>

I afräkning å 1910 års anslag för enahanda ändamål har statskontoret under innevarande januari månad till riksgäldskontoret levererat 3,000,000 kronor.

Riksdagskostnader.

(1909 års reglemente § 58).

Enligt till 1909 års slut sig sträckande redovisning öfver kostnaderna för samma års riksdag hafva dessa uppgått till följande belopp: arfvoden och resekostnadsersättning till Andra Kam-

marens ledamöter	kronor 291,459: —
arfvoden och dagtraktamenten till kansli- och vakt-	
betjäning	„ 207,342: 30
tryckpapper, trycknings- och häftningskostnader ...	„ 302,103: 76
diverse utgifter	„ 91,205: 38
	<u>Summa kronor 892,110: 44.</u>

Riksgäldskontorets kassaräkning.

De under år 1909 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna medlen, behållningen vid årets början 84,780 kronor 21 öre oberäknad, hafva uppgått till

kronor 204,942,938: 73
Transport kronor 204,942,938: 73.

	Transport kronor	204,942,938: 73
Samma räknings utgifter under året hafva		
utgjort	,,	204,843,206: 66
utvisande dessa summor en omsättning å riks-		
gäldskontorets kassaräkning under år 1909 af kronor		409,786,145: 39.

Riksgäldskontorets utlåning samt dess kassareserver i utlandet.

(1909 års reglemente § 82).

I den mån behållningarna och riksgäldskontorets utgifter sådant medgifvit, hafva kontorets tillgångar genom utlåning samt uppköp af obligationer och dylika värdepapper gjorts räntebärande.

Vid 1909 års slut utgjorde de *tills vidare förräntade medlen* i kapital 44,367,461 kronor 73 öre, placerade på följande sätt:

fordran för försålda obligationer	kronor	9,538,200: —
i öfrigt utlånadt inom landet	,,	2,000,000: —
svenska obligationer	,,	1,386,014: 05
af främmande stater utgifna obligationer och		
andra skuldförbindelser	,,	15,394,066: 71
innestående hos utländska banker och bankirhus	,,	16,049,180: 97

Summa kronor 44,367,461: 73.

Den genom ifrågavarande placeringar för år 1909 uppkomna ränte- och kapitalvinsten utgör netto 1,525,550 kronor 93 öre.

Riksgäldskontorets upplåning.

För anskaffande af medel till bestridande af riksgäldskontoret åliggande utbetalningar, hvaribland särskildt må framhållas ofvan omnämnda kassaförstärkning åt statskontoret, hafva fullmäktige under sistlidne juli och augusti månader upptagit *tillfälliga lån* mot skattkammarväxlar, förskrifna dels i engelskt mynt till belopp af £ 600,000 — och dels i franskt mynt till belopp af francs 15,000,000. — Samtliga dessa växlar förfalla till betalning den 15 juli 1910.

Beträffande villkoren för denna upplåning hafva Riksdagens senast församlade revisorer i sin berättelse om granskning af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning meddelat en närmare redogörelse, till hvilken fullmäktige tillåta sig hänvisa.

Af 1887 års 3.6 % statslån voro vid 1909 års början upplagda sex emissioner, hvar och en å 10 miljoner kronor, och hade häraf utlämnats obligationer å tillsammans 52,551,360 kronor. Af återstående osålda obligationer voro de flesta å högre valörer, och särskildt förefanns endast ringa behållning i obligationer af den lägsta valören å 360 kronor. Då det emellertid visat sig, att obligationer af sistnämnda valör vore företrädesvis efterfrågade och med fördel kunde vinna afättning i utlandet, hafva fullmäktige vidtagit sådan förändring med femte och sjätte emissionerna af lånet, att ett antal obligationer af 360-kronors-valören förfärdigats och insatts i dessa emissioner i stället för motsvarande belopp ännu osålda obligationer af högre valörer, hvilka annullerats. Af omförmälda låneemissioner har under år 1909 försålts ett obligationsbelopp af sammanlagdt 4,005,640 kronor.

Vidare hafva fullmäktige den 26 augusti 1909 beslutat att af ifrågavarande lån upplägga en ny, sjunde emission å 18 miljoner kronor, bestående endast af obligationer å 360 kronors valör; och har af denna emission, som daterats den 30 juni 1909, hittills försålts obligationer å 13,824,000 kronor.

Försäljningskursen för de sålunda afyttrade obligationsbeloppen å tillsammans 17,829,640 kronor har utgjort i medeltal omkring 94.68 % jämte tillägg af godtgörelse för upplupen kupongränta.

Jämlikt stadgande i reglementets § 84 äga fullmäktige att på framställning af bankofullmäktige ställa till riksbankens förfogande riksgäldskontorets skuldförbindelser i form af skattkamarväxlar eller i annan form intill ett belopp 40 miljoner kronor i utländskt mynt med en löpetid af högst två år.

Någon åtgärd på grund af det fullmäktige sålunda gifna bemyndigandet har hittills icke vidtagits.

Undersökning rörande riksdags- och riksbankshusbyggena på Helgeandsholmen.

På sätt Riksdagens år 1908 samlade revisorer i sin till 1909 års Riksdag afgifna berättelse angående riksbanken omförmält, hade, på framställning af fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, öfverintendentsämbetet utsett en kommission af tre sakkunniga personer att verkställa undersökning rörande riksdags- och riksbankshusbyggena på Helgeandsholmen.

Denna kommission, bestående af herrar auditören E. Martin, arkitekten E. Krüger och ingenjören F. Söderbergh, har den 1 november 1909 aflämnat en af bilagor åtföljd skriftlig redogörelse för det mottagna uppdraget.

Enligt denna framställning har kommissionen bland annat genom vidtagna besiktningar sökt utröna de brister, som vidlåda riksbbyggnaderna, betydelsen af och anledningen till dessa brister samt de åtgärder, hvartill anledning kunde gifvas.

På grund af det samlade materialet har kommissionen kommit till det omdöme, att särskildt riksdagshusets grund till följd af dess konstruktion och beskaffenhet icke äger tillräcklig bärighet, att enligt kommissionens öfvertygelse någon som helst omedelbar fara för byggnadernas bestånd ej föreligger, men att de redan nu anmärkta skadorna å riksdagshuset i form af sättningar och sprickor m. m. komma att i en mera aflägsen framtid väsentligt öka sig. Enligt kommissionens åsikt bör därför grunden till riksdagshuset förstärkas. Men då ännu ej med visshet kan bestämmas, i hvilken omfattning en sådan grundförstärkning bör äga rum, har kommissionen föreslagit, att riksdagshuset ställes under sakkunnig och noggrann observation under 5 till 10 år med årligen återkommande afvägningar af sockeln för utrönande af, i hvilket omfång sättningen fortgår, under särskildt iakttagande af de större, mera framträdande sprickorna. Hvad riksbanksbyggnaden angår, har kommissionen ansett, att, ehuru dess nuvarande beskaffenhet ej påkallar observation, åt denna byggnad dock samtidigt bör ägnas noggrann uppmärksamhet.

Med anledning af detta kommissionens förslag hafva fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret hos öfverintendentsämbetet hem-

ställt, att ämbetet ville föranstalta om den af kommissionen afsedda observationen eller undersökningen af riksdagshuset och jämväl beträffande riksbankshuset samt därvid meddela de föreskrifter, som för ändamålets vinnande finnas nödiga eller lämpliga.

Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus.

Denna fond, som vid 1909 års början hade en nettobehållning af	kronor 157,298: 43
har under året haft följande inkomster:	
ränta å fonden tillhöriga obligationer	kronor 7,350: —
likvid för två försålda, begagnade stenkrantar	„ 400: —
från John Thorstenson uttagen ersättning på grund af Stockholms rådstufvurätts utslag den 29 mars 1909	„ 29,520: 24
	„ 37,270: 24
	<u>Kronor 194,568: 67.</u>

Af fondens medel har utbetalts:	
kostnader och arfvoden för kommissionen för undersökning rörande riksdags- och riksbankshusbyggena	kronor 18,993: 83
kostnader i rättegången angående bedrägerier vid nämnda byggen	„ 658: —
	„ 19,651: 83
I följd häraf utgjorde fondens nettobehållning vid 1909 års slut	kronor 174,916: 84.

Denna behållning redovisas sålunda:

Stockholms in-teckningsgarantiaktiebolags 3½ % obligationer af år 1889 å nominellt 210,000 kronor,

bokförda till	kronor 200,550: —
jämte därå upplupen, icke för-		
fallen ränta	„	1,817: 08 kronor 202,367: 08
hvarifrån afgår fondens återstående skuld till riks-		
gäldskontoret	„	27,450: 24
		<u>Kronor 174,916: 84.</u>

Stockholm den 20 januari 1910.

H. CAVALLI.

OTTO M. HÖGLUND.

W. ODELBERG.

G. F. ÖSTBERG.

EMIL KINANDER.

VICTOR MOLL.

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

H. Sederholm.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar och

Den 1 januari		Debet.	Den 31 december	
Kronor	ö.		Kronor	ö.
		<i>Tillgångar:</i>		
		<i>Fordringar för utgifna lån:</i>	<i>Kapital</i>	
271,164	32	Byggnadslån	206,304: 94	
920,161	92	Tomtregleringslån	891,859: 49	
325,431	77	Lån för kanal- och slussanläggningar	325,431: 77	
50,610,485	56	» » järnvägsanläggningar	52,194,013: 09	
17,275,000	—	» » till telegrafstyrelsen:		
1,863,500	—	» » för fortsatt utveckling af statens telefon-		
		väsande	19,500,000: —	
3,838,227	81	» » anskaffande af lokaler för telegraf-		
3,288,375	60	verkets behof	1,999,500: —	
14,609,666	66	Fordran af odlingslånefonden	4,338,227: 81	
2,000,000	—	» » torfindustrilånefonden	3,392,458: 08	
10,513,994	14	» » rederilånefonden	14,609,666: 66	
624,409	04	» » för lån till svenska ostasiatiska kom-		
252,028	02	paniet	2,000,000: —	
540,648	56	» » af egnahemslånefonden	15,350,359: 10	
200,000	—	» » fiskerilånefonden	929,402: 52	
		» » norrländska nyodlingsfonden	514,965: 84	
		» » jordförmedlingsfonden	781,963: 87	
		» » Trollhättans egnahemslånefond ...	300,000: —	
		= 107,133,093: 40 =		
7,932,278	83	Räntor å förestående lån		117,334,153 17
		8,755,588 —		
		<i>Tills vidare förräntade medel:</i>		
24,348,393	07	Utlånadt inom landet	11,538,200: —	
4,270,431	02	Svenska obligationer	1,386,014: 05	
18,058,607	40	Af främmande stater utgifna obligationer och		
		andra skuldförbindelser	15,394,066: 71	
24,966,315	48	Innestående hos utländska banker och bankir-		
		hus	16,049,180: 97	44,367,461 73
		= 71,643,746: 97 =		
197,283	24	Räntor å förestående förräntade medel		120,608 04
5,690,112	75	Hos banker och bankirhus innestående medel, afsedda till in-		
		lösen af förfallna obligationer och kuponger, tillhörande de		
		svenska statslånen		6,847,285 27
T:pt 192,596,515	19		Transport	177,425,096 21

skulder vid 1909 års början och slut.

Den 1 januari		Kredit.	Den 31 december	
Kronor	ö.		Kronor	ö.
		<i>Skulder:</i>		
		<i>Fonderade lån:</i>		
		Kapital		
81,130,500	—	1880 års lån	78,326,688: —	
59,048,000	—	1886 » »	57,713,333: 34	
52,551,360	—	1887 » »	69,544,560: —	
24,666,666	67	1888 » »	24,191,111: 11	
28,905,777	77	1890 » »	28,401,777: 77	
18,000,000	—	1894 » »	17,503,200: —	
34,273,440	—	1899 » »	33,949,440: —	
36,320,000	—	1900 » »	36,320,000: —	
36,000,000	—	1904 » »	36,000,000: —	
43,200,000	—	1906 » »	43,200,000: —	
46,800,000	—	1907 » »	46,800,000: —	
54,480,000	—	1908 » »	54,480,000: —	526,430,110 22
		= 515,375,744: 44 =		
		<i>Tillfälligt lån:</i>		
		upptaget år 1909		21,696,000 —
		<i>Depositioner:</i>		
		Gamla 5-procentlånet		
10,125	—	kapital		
75	—	ränta		
140,889	—	Göta kanals reparationsfond		140,889 —
		= 151,089: — =		
		<i>I sammanhang med Västkustbanans inköp af staten öfvertagna kommunlån:</i>		
597,806	48	kapital	562,361: 94	
11,779	60	ränta	11,052: 21	573,414 15
		= 609,586: 08 =		
707,000	—	Örebro—Svartå järnvägsaktiebolags af staten öfvertagna obligationslån		694,000 —
		Järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinentens af staten öfvertagna obligationslån		
		af år 1898	1,554,000: —	
		» » 1902:		
		kapital	846,000: —	
		ränta	9,870: —	
			855,870: —	2,409,870 —
T:pt 516,843,419 52			Transport 551,944,283 37	

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	ö.		Kronor	ö.
192,596,515	19		Transport	177,425,096 21
224,401	18	Å 1909 års anslag till riksdags-, kyrkomötes- och revisions-		
		kostnader, aflöningar, annuiteter och räntor	386,043	50
		Kassaförstärkning till statskontoret	15,000,000	—
45,068	65	Försträckning till byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus	27,450	24
84,780	21	I riksgäldskontorets kassa kontant innestående medel	181,512	28
2,236,371	23	Behållning å riksgäldskontorets giroräkning i riksbanken	11,089,217	37
		<i>Kapitalräkningen:</i>		
342,255,607	76	Skulder utöfver tillgångar	364,742,967	87
<i>Inom linjen balanserade tillgångar:</i>				
Kr. 30,000,000: — Allmänna hypoteksbankens grundfond				
30,000,000: —				
5,721,726: 70 Den af riksgäldskontoret erlagda köpeskillingen för Trollhätte kanalverk, hvarå riksgäldskontoret äger att af Trollhätte kanalverks inkomster åtnjuta 3 ⁶ / ₁₀ % ränta				
5,721,726: 70				
Kr. 35,721,726: 70				
Kr. 35,721,726: 70				
Summa 537,442,744 22			Summa kronor 568,855,287 47	

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	ö.		Kronor	ö.
516,843,419	52		Transport	551,944,283 37
2,250,000	—	Köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm		2,250,000 —
		<i>Diverse skulder:</i>		
5,427,599	50	Utelöpande förfallna obligationer och kuponger, tillhörande de svenska statslånen	6,698,709: 81	
3,000,000	—	Af statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning öfverlämnade kassabehållningar	— —	
495,547	63	För undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	478,145: 63	
481,876	60	Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	— —	
3,994	95	Å 1909 års anslag till Riksdagens bibliotek	3,763: 41	
862	22	Till M. M. Warburg & C:o i Hamburg	— —	7,180,618 85
		= 9,409,880: 90 =		
3,756,881	94	Likvidations- och amortisementsfonderna	3,897,765: 01	
2,237,831	48	Fonden för amortering af 1894 års 3 1/2 % statslån	— —	
2,943,714	57	Fonden för extra amortering af statsskulden	— —	
—	—	Fonden för statsskuldens amortering	3,579,513: 11	
1,015	81	Riksgäldskontorets pensionsfond	3,107: 13	7,480,385 25
		= 8,939,443: 80 =		
		<i>Inom linjen balanserade skulder:</i>		
		Kr. 150,000: — Konung Carl XIII:s hemgiftskapital	150,000: —	
		100,777: 16 Lappmarks ecklesiastikfond	100,777: 16	
		30,000,000: — Af riksgäldskontoret utfärdade, till allmänna hypoteksbanken aflämnade 3 1/2 % obligationer	30,000,000: —	
		Kr. 30,250,777: 16	Kr. 30,250,777: 16	
S:ma 537,442,744 22			Summa kronor 568,855,287 47	